

AVVIŻ TAL-KUMMISSJONI**DOKUMENT TA' GWIDA****L-iskema tal-UE li tirregola l-kummerċ fl-avorju fl-UE u r-riesportazzjoni tiegħu**

(2017/C 154/06)

L-ghan ta' dawn il-linji gwida huwa li tinghata interpretazzjoni tar-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 338/97 ⁽¹⁾ li tirrakkomanda li l-Istati Membri tal-UE (i) jissospendu l-esportazzjoni (jew ir-riesportazzjoni) ta' kampjuni tal-avorju mhux maħdum u (ii) jiżguraw interpretazzjoni stretta tad-dispożizzjonijiet tal-ligijiet tal-UE li jawtorizzaw il-kummerċ fl-avorju fl-UE u l-esportazzjoni (jew ir-riesportazzjoni) tal-avorju maħdum.

1. Kuntest u ġustifikazzjoni**(i) Il-qafas legali internazzjonali u tal-UE li jirregola l-kummerċ fl-avorju**

L-iljunfant Afrikan tat-tip *Loxodonta africana* u l-iljunfant Azjaticu *Elephas maximus* it-tnejn iddahhlu fl-Appendiċijiet tal-Konvenzjoni dwar il-Kummerċ Internazzjonali fl-Ispedizzjoni ta' Fawna u Flora Selvaġġi fil-Periklu (CITES), li ffirmawha 183 Parti, fosthom l-UE u l-Istati Membri kollha tal-UE. Bl-iskema attwali tas-CITES, il-kummerċ internazzjonali fl-avorju hu pprojbit, u hemm biss eżenzjonijiet limitati hafna (b'mod partikulari għall-kampjuni li nxtraw qabel ma d-dispożizzjonijiet tas-CITES bdew japplikaw għall-avorju) ⁽²⁾. Is-CITES ma tirregolax il-kummerċ domestiku fl-avorju.

Fl-UE, is-CITES tiġi implimentata permezz tar-Regolament (KE) Nru 338/97 u r-Regolamenti tal-Kummissjoni marbutin miegħu (ir-Regolamenti tal-UE dwar il-kummerċ fl-organizmi selvaġġi). Barra minn hekk, fil-każ tal-avorju tal-iljunfanti (bhal fil-każ tal-ispedizzjoni l-ohrajn imniżżlin fl-Anness A tar-Regolament (KE) Nru 338/97), l-UE adottat miżuri li huma iktar stretti mid-dispożizzjonijiet tas-CITES.

Minhabba f'hekk, il-kummerċ fl-avorju hu rregolat b'mod strett fl-UE permezz tar-Regolamenti tagħha dwar il-kummerċ fl-organizmi selvaġġi u, b'mod ġenerali, il-kummerċ fl-avorju għal skopijiet kummerċjali fl-UE, lejha jew minnha mhux permess.

Il-kummerċ fl-avorju fl-UE u r-riesportazzjoni tiegħu għal skopijiet kummerċjali huma permessi biss bil-kundizzjonijiet li ġejjin:

- il-kummerċ fl-avorju fl-UE huwa awtorizzat fil-każ tal-kampjuni tal-avorju importati fl-UE qabel ma l-ispedizzjoni tal-iljunfanti ddahhlu fl-Appendiċi I tas-CITES (dan sehħ fit-18 ta' Jannar 1990 fil-każ tal-iljunfanti Afrikani u fl-1 ta' Lulju 1975 fil-każ tal-iljunfanti Azjatici) ⁽³⁾. Il-kummerċ fl-UE jista' jsehħ biss jekk l-Istat Membru tal-UE rilevanti jkun hareġ ċertifikat għal dan il-ghan, hlief fil-każ tal-"kampjuni maħdumin" (ara d-definizzjoni mogħtija hawn taht), li jkunu nkisbu qabel it-3 ta' Marzu 1947, li l-kummerċ fihom fl-UE jista' jsehħ mingħajr ċertifikat;
- ir-riesportazzjoni mill-UE hija awtorizzata fil-każ tal-kampjuni tal-avorju li jkunu nkisbu qabel ma d-dispożizzjonijiet tas-CITES bdew japplikaw għalihom, jiġifieri qabel is-26 ta' Frar 1976 fil-każ tal-iljunfanti Afrikani u qabel l-1 ta' Lulju 1975 fil-każ tal-iljunfanti Azjatici ⁽⁴⁾.

(ii) Il-kuntest internazzjonali: zieda fil-kaċċa illegali tal-iljunfanti u fit-traffikar tal-avorju minhabba domanda dejjem ikbar għalihom mill-Asja

F'dawn l-aħhar snin, il-kaċċa illegali għall-iljunfanti żdiedet hafna. Intqal li mill-2011 'il hawn kull sena nqatlu bejn 20 000 u 30 000 iljunfant Afrikan ⁽⁵⁾. Dan wassal għal tnaqqis kbir fil-popolazzjonijiet tal-iljunfanti Afrikani u qed jhedded l-irkupru ta' din l-ispeċi li ġie nnutat bejn l-1990 u nofs is-snin elfejn.

⁽¹⁾ Ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 338/97 tad-9 ta' Diċembru 1996 dwar il-protezzjoni ta' speċi ta' fawna u flora selvaġġi billi jkun rregolat il-kummerċ fihom (ĠU L 61, 3.3.1997, p. 1).

⁽²⁾ Kull referenza għall-avorju f'dan id-dokument għandha tintfiehmet bhala referenza għall-avorju li ġej mill-iljunfanti biss.

⁽³⁾ Skont l-Artikolu 8(3)(a) tar-Regolament (KE) Nru 338/97.

⁽⁴⁾ Skont l-Artikolu 5(6)(ii) tar-Regolament (KE) Nru 338/97. Is-CITES bdiet tapplika għall-iljunfanti Afrikani fis-26 ta' Frar 1976, meta l-Gana ziedet din l-ispeċi mal-lista tal-Appendiċi III, u bdiet tapplika għall-iljunfanti Azjatici fl-1 ta' Lulju 1975 meta dawn żdiedu mal-lista tal-Appendiċi I tagħha.

⁽⁵⁾ Nellemann, C., Henriksen, R., Raxter, P., Ash, N. u Mrema, E. (edituri). (2014). *The Environmental Crime Crisis – Threats to Sustainable Development from Illegal Exploitation and Trade in Wildlife and Forest Resources*. Valutazzjoni ta' rispons rapidu tal-UNEP. Il-Programm tan-Nazzjonijiet Uniti għall-Ambjent u ċ-ċentru msejjah "GRID-Arendal", Nairobi u Arendal.

Flimkien ma' din iż-żieda sinifikanti fil-kaċċa illegali għall-iljunfanti Afrikani, il-kummerċ illegali fl-avorju żdied minhabba domanda li qed tkompli tikber għall-avorju fis-swieq Ażjatiċi. Skont is-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Kummerċ fl-Iljunfanti (I-ETIS) ⁽¹⁾, bejn l-2010 u l-2015 kull sena nqabdu madwar 39 tunnellata ta' avorju mhux maħdum u l-ammont ta' avorju maħdum li gie ssekwestrat matul is-snin żdied, u kien ta' madwar 5,6 tunnellati fis-sena ⁽²⁾. Il-moviment ta' konsenji tal-avorju ta' skala kbira bhal dawn juri li n-netwerks transnazzjonali tal-kriminalità organizzata qed ikunu dejjem aktar involuti fil-kummerċ illegali tal-avorju.

Biex twieġeb għaż-żieda fil-kaċċa illegali għall-iljunfanti u fit-traffikar tal-avorju, il-komunità internazzjonali ntrabtet li tagħmel diversi azzjonijiet permezz ta' Riżoluzzjonijiet tal-Assemblea Ġenerali tan-Nazzjonijiet Uniti u tal-Assemblea dwar l-Ambjent ta' din l-organizzazzjoni, kif ukoll waqt diversi konferenzi ta' livell għoli.

Waqt is-17-il Konferenza tal-Partijiet tas-CITES li saret f'Ottubru 2016, il-Partijiet ftehm u fuq għadd ta' miżuri ġodda li għandhom l-għan li jsaħhu l-infurzar tar-regoli kontra l-kaċċa illegali tal-iljunfanti u t-traffikar tal-avorju, li jnaqqsu d-domanda għall-avorju illegali u li jkomplu jsaħhu l-iskrutinju tal-legalità tal-avorju li jkun hemm fis-swieq domestiċi.

Ir-Riżoluzzjoni 10.10 (ir-reviżjoni CoP17) tal-Konferenza tas-CITES dwar il-kummerċ fl-iljunfanti thegġegħ lill-Partijiet idahhlu fis-sehh miżuri interni komprensivi legiżlattivi, regolatorji u ta' infurzar u miżuri oħrajn għas-swieq domestiċi u għall-kummerċ fl-avorju. Din ir-Riżoluzzjoni tirrakkomanda wkoll "li daww kollha li huma Partijiet u li mhumiex li għandhom suq domestiku legali tal-avorju fil-ġurisdizzjoni tagħhom li qed jikkontribwixxi għall-kaċċa illegali jew għall-kummerċ illegali jieħdu l-miżuri neċessarji legiżlattivi, regolatorji u ta' infurzar kollha biex jipprojbixxu l-kummerċ fl-avorju maħdum u mhux maħdum fis-swieq domestiċi tagħhom malajr kemm jista' jkun", u tirrikonoxxi li "jista' jkun hemm lok għal xi ftit eżenzjonijiet minn din il-projbizzjoni għal ċerti kampjuni, iżda l-ebda eżenzjoni ma għandha tikkontribwixxi għall-kaċċa illegali jew għall-kummerċ illegali".

(iii) Żieda fil-kummerċ legali fl-avorju mill-UE lejn l-Asja

Ir-riesportazzjonijiet kummerċjali mill-UE, kemm tal-avorju maħdum kif ukoll ta' dak mhux maħdum, li jsiru skont ir-Regolament (KE) Nru 338/97, ("ir-riesportazzjonijiet legali") żdiedu hafna f'dawn l-aħħar snin, u kien hemm xejra favur għadd kbir ta' riesportazzjonijiet tal-avorju lejn l-Asja tal-Lvant (ara l-kaxxa numru 1).

Il-kaxxa numru 1

Il-livelli tar-riesportazzjonijiet legali tal-avorju mill-UE — fatti u ċifri bażiċi

Il-kampjuni li għandhom l-ikbar sehem mir-riesportazzjonijiet tal-kampjuni tal-avorju mhux maħdum mill-UE huma s-snin twal bil-ponta tal-iljunfanti. Fil-waqt li bejn l-2006 u l-2012 l-għadd ta' snien twal bil-ponta li kienu riesportati ta' kull sena mill-UE dejjem kien ta' inqas minn 100 unità (hlief għall-2008 meta ġew riesportati 111-il kampjun), din iċ-ċifra żdiedet ferm fl-2013 (għal iktar minn 300 kampjun) u żdiedet ferm aktar fl-2014 u fl-2015 (meta ġew riesportati iktar minn 600 kampjun kull sena). Is-snin twal bil-ponta tal-iljunfanti li ġew riesportati mill-UE fl-2014 u fl-2015 kważi kollha ntabgħtu lejn iċ-Ċina jew lejn ir-Reġjun Amministrattiv Speċjali ta' Hong Kong.

Minbarra l-kummerċ fis-snin twal bil-ponta, l-Istati Membri tal-UE rrappurtaw ukoll li fl-aħħar għaxar snin kien hemm **kummerċ fl-avorju mhux maħdum fil-forma ta' biċċiet tal-avorju**. Jidher li kien hemm tnaqqis ġenerali fir-riesportazzjonijiet tal-biċċiet tal-avorju rrappurtati skont il-piż, iżda li kien hemm żieda ġenerali fir-riesportazzjonijiet irrappurtati skont l-għadd ta' kampjuni (b'varjazzjonijiet kbar minn sena għall-oħra), u dan jista' jfisser li l-kummerċ f'dan il-prodott bażiku baqa' pjuttost stabbli fl-għaxar snin li għaddew. Madankollu, huwa diffiċli li wiehed jikkwantifika l-kwantitajiet reali tal-biċċiet tal-avorju minhabba li jista' jkun hemm differenzi kbar fid-daqs tagħhom.

F'dawn l-aħħar snin żdied l-għadd ta' kampjuni tal-avorju maħdum riesportati mill-UE u d-dejta li bagħtu l-Istati Membri turi li dan żdied b'mod sinifikanti mill-2012 'l hawn. F'dak li għandu x'jaqsam mal-kummerċ fil-kampjuni individwali, l-ogħla kwantitajiet ġew irrappurtati fl-2015 (meta ġew riesportati 10 000 kampjun tal-avorju). Madankollu, ta' min jinnota li l-Istati Membri differenti jagħtu t-tagħrif dwar il-kummerċ f'unitajiet differenti. Minbarra l-kummerċ fil-kampjuni individwali, it-tagħrif dwar il-kummerċ gie rrappurtat ukoll bil-massa tiegħu (f'kilogrammi). Kien hemm varjazzjonijiet kbar fir-riesportazzjonijiet tal-avorju li l-Istati Membri rrappurtaw bil-massa, u dawn laħqu l-ogħla livell tagħhom fl-2012, meta ġew irrappurtati madwar 600 kg, minbarra 7 000 kampjun individwali, u fl-2015, meta ġew irrappurtati madwar 200 kg.

⁽¹⁾ Is-Sistema ta' Informazzjoni dwar il-Kummerċ fl-Iljunfanti (I-ETIS) giet stabbilita permezz tar-Riżoluzzjoni 10.10 (ir-reviżjoni CoP17) tal-Konferenza tas-CITES dwar il-kummerċ fl-iljunfanti, fost l-oħrajn bil-għan li "(i) tikkalkula u tirreġistra l-livell ta' qtil illegali tal-iljunfanti u l-livell ta' kummerċ fl-avorju u x-xejriet fihom, kif ukoll il-bidliet f'dawn il-livelli u x-xejriet". L-ETIS tipproduċi rapport komprensiv dwar is-sekwestri tal-avorju li jkunu saru madwar id-dinja kollha qabel kull Konferenza tal-Partijiet tas-CITES. Tista' ssib l-aħħar rapporti, li nharġu fl-2016 għall-Konferenza tal-Partijiet tas-CITES tal-2017, hawn: <https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-57-06-R1.pdf> <https://cites.org/sites/default/files/eng/cop/17/WorkingDocs/E-CoP17-57-06-R1-Add.pdf>

⁽²⁾ Għal nofs ir-rekords tal-ETIS, il-Partijiet tas-CITES ma qalux kemm gie ssekwestrat avorju f'termini tal-piż tiegħu.

Ir-riesportazzjoni tal-kampjuni tal-avorju maħdum tinkludi hafna kampjuni ta' tipi differenti (fosthom antikitajiet, strumenti muzikali u diversi tipi ta' prodotti mnaqqxin oħrajn). Is-swieq ewlenin li lejhom inbaggħtu dawn il-kampjuni kienu dawk taċ-Ċina u tar-Regjun Amministrattiv Speċjali ta' Hong Kong, iżda ġie rrapportat kummerċ, flivell inqas, lejn pajjiżi oħrajn, b'mod partikulari lejn l-Istati Uniti tal-Amerka, l-Iżvizzera, il-Ġappun u l-Federazzjoni Russa.

Id-dejta li ntuzat biex jiġu vvalutati l-livelli tal-kummerċ kienet ġejja mir-rekords dwar ir-riesportazzjoni li l-Istati Membri tal-UE rrapportaw bhala parti mir-rapporti annwali tagħhom tas-CITES skont l-Artikolu 15(4) tar-Regolament Kunsill (KE) Nru 338/97

(iv) L-inizjattivi tal-UE kontra t-traffikar tal-organizmi selvaġġi b'rabta mal-kummerċ fl-avorju fl-UE u mal-esportazzjoni tiegħu

Il-Komunikazzjoni dwar Pjan ta' Azzjoni tal-UE kontra t-Traffikar ta' Organizmi Selvaġġi ⁽¹⁾ tistieden lill-UE u lill-Istati Membri tagħha jimplementaw strategija komprensiva kontra t-traffikar tal-organizmi selvaġġi. B'mod partikulari, fil-kuntest tal-Azzjoni 2 tagħha dwar "Iktar limitazzjoni tal-kummerċ fl-avorju fl-UE u minnha", il-Komunikazzjoni tipprevedi, b'mod partikulari, li sa tmiem l-2016, il-Kummissjoni Ewropea għandha tohroġ linji gwida "sabiex tkun żgurata interpretazzjoni uniformi tar-regoli tal-UE bil-ghan li tiġi sospiża l-esportazzjoni tal-avorju mhux maħdum ta' qabel il-Konvenzjoni u jiġi ggarantit li fl-UE jiġu nneozjati biss oġġetti tal-avorju antiki legali".

Fil-Konkluzjonijiet tiegħu ta' Ġunju 2016 dwar din il-Komunikazzjoni, il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea heġġeg "lill-Istati Membri biex ma johorġux dokumenti tal-esportazzjoni jew tal-esportazzjoni mill-ġdid tal-avorju mill-iljunfanti mhux maħdum ta' qabel il-Konvenzjoni abbażi tal-linji gwida tal-UE u biex jikkunsidraw aktar miżuri biex jitwaqqaf in-neozju kummerċjali fl-avorju mill-iljunfanti".

Dawn il-linji gwida ġew żviluppatti bi tweġiba għal dawn it-talbiet.

Id-domanda dejjem tiżdied għall-avorju fl-Asja hija wahda mill-fatturi ewlenin li qed jixprunaw il-livelli attwali għoljin ta' kaċċa illegali tal-iljunfanti u ta' traffikar tal-avorju. Permezz ta' dawn il-linji gwida, l-UE se tikkontribwixxi biex tnaqqas it-tali domanda u se tappoġġa l-isforzi li qed jagħmlu s-swieq il-kbar ta' destinazzjoni għall-prodotti tal-organizmi selvaġġi, bħaċ-Ċina, li fl-2016 adottat miżuri speċifiċi biex tillimita l-importazzjonijiet tal-kampjuni tal-avorju fit-territorju tagħha u li habbret li sa tmiem l-2017 se telimina b'mod gradwali s-suq domestiku tagħha tal-avorju. Dawn il-linji gwida għandhom l-ghan ukoll li jiżguraw li ma jkunx hemm kummerċ fl-UE jew minnha fl-avorju li joriġina b'mod illegali, u li l-kummerċ legali fl-avorju ma jkunx jista' jintuza biex isir il-kummerċ fl-avorju illegali.

Dawn il-linji gwida l-ewwel jittrattaw ir-riesportazzjoni tal-avorju mill-UE (fit-taqsimha 3), imbagħad jittrattaw il-kummerċ fl-avorju fl-UE (fit-taqsimha 4).

2. L-istatus tad-dokument

Dan id-dokument ta' gwida ġie diskuss mar-rappreżentanti tal-Istati Membri migburin fil-"Grupp ta' Esperti tal-Awtoritajiet Amministrattivi Kompetenti tas-CITES" u ġie żviluppat b'kooperazzjoni magħhom.

Dan l-avviż huwa maħsub biex iġhin liċ-ċittadini, lin-neozji u lill-awtoritajiet nazzjonali japplikaw ir-Regolament (KE) Nru 338/97 u r-Regolamenti ta' Implimentazzjoni tiegħu. Dan id-dokument ta' gwida ma jhux post id-dispożizzjonijiet tar-Regolament tal-Kunsill u tar-Regolamenti ta' Implimentazzjoni tiegħu, u lanqas ma jżid dispożizzjonijiet magħhom jew jemendahom; barra minn hekk, huwa ma għandux jitqies wahdu iżda għandu jintuza flimkien ma' dawn il-liġijiet. Hija biss il-Qorti tal-Gustizzja tal-Unjoni Ewropea li għandha l-kompetenza tinterpreta b'mod awtorevoli l-liġijiet tal-Unjoni.

Il-Kummissjoni għandha tippubblika dan id-dokument b'mod elettroniku u l-Istati Membri wkoll jistgħu jippubblikawh.

Il-Kummissjoni se tirrevedi dan id-dokument b'konsultazzjoni mal-"Grupp ta' Esperti tal-Awtoritajiet Amministrattivi Kompetenti tas-CITES" fit-tieni nofs 2019. Madankollu, il-Kummissjoni u l-Istati Membri se jagħtu każ, b'mod speċifiku, it-thassib dwar il-kummerċ domestiku fl-avorju, kif ukoll ir-riesportazzjoni tal-avorju maħdum mill-UE, sabiex iqisu jekk hemmx bżonn isiru bidliet f'dawn il-linji gwida b'rabta ma' dawn il-punti qabel it-tieni nofs 2019.

⁽¹⁾ <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0087&from=MT>

3. Gwida dwar l-interpretazzjoni tar-regoli tal-UE dwar ir-riesportazzjoni tal-avorju

(i) Gwida dwar ir-riesportazzjoni tal-avorju mhux maħdum

Ir-regoli li jirregolaw ir-riesportazzjoni tal-kampjuni tal-avorju mhux maħdum ⁽¹⁾ li jkunu nkisbu qabel ma d-dispożizzjonijiet tas-CITES bdew japplikaw għalihom huma stabbiliti fl-Artikolu 5 tar-Regolament (KE) Nru 338/97.

Skont l-Artikolu 5(2)(d) tar-Regolament (KE) Nru 338/97, huma u jivvalutaw l-applikazzjonijiet għar-riesportazzjoni tal-avorju mhux maħdum, l-Awtoritajiet Amministrattivi jridu jkunu "sodisfatti wara konsultazzjoni mal-awtorità xjentifika kompetenti, li ma jkunx hemm fatturi oħra li għandhom x'jaqsmu mal-konservazzjoni tal-ispeċi li jkunu opposti għall-hruġ tal-permess ta' esportazzjoni".

Dawn id-dispożizzjonijiet iridu jiġu interpretati fid-dawl ta' ċirkustanzi deskritti fit-taqsimha 1, kif ukoll fid-dawl tal-karatteristiċi speċifiċi tal-kummerċ internazzjonali fl-avorju mhux maħdum. L-avorju mhux maħdum għandu li jkun sehem mill-avorju li jidhol fil-kummerċ illegali internazzjonali mad-dinja kollha. Id-dejta li l-Partijiet tas-CITES bagħtu lill-ETIS turi dan għax turi li l-biċċa l-kbira tal-avorju ssekwestrat mad-dinja kollha huwa avorju illegali mhux maħdum. L-avorju mhux maħdum jikkonsisti l-aktar fi snien twal bil-ponta li mhux faċli jiġu distinti bejniethom. Minkejja l-fatt li l-kummerċ fis-snien twal bil-ponta legali jista' jsir biss jekk dawn ikunu mmarkati, hemm iktar riskju li r-riesportazzjoni legali tal-avorju mhux maħdum tintuża biex isir il-kummerċ illegali fl-avorju illegali mhux maħdum milli li din tintuża biex isir il-kummerċ illegali fl-avorju maħdum.

Is-sospensjoni tar-riesportazzjoni tal-avorju mhux maħdum mill-UE se tiżgura li s-snien twal bil-ponta li joriginaw b'mod legali ma jithallux ma' avorju li jorigina b'mod illegali u se tgħin lill-pajjiżi destinatariji jimplementaw l-azzjonijiet tagħhom biex inaqqsu d-domanda għall-avorju, u dawn huma passi importanti biex jiġu ttrattati l-kummerċ illegali fl-avorju u ż-żieda attwali fil-kaċċa illegali għall-iljunfanti.

Fid-dawl ta' ċirkustanzi attwali u tal-prinċipju ta' prekawzjoni, u sakemm ma jkunx hemm evidenza xjentifika konklużiva li turi l-kuntrarju, il-Kummissjoni qed tirrakkomanda li l-Istati Membri għandhom iqisu li hemm fatturi serji li għandhom x'jaqsmu mal-konservazzjoni tal-ispeċi tal-iljunfanti li jmorru kontra l-hruġ ta' ċertifikati ta' riesportazzjoni għall-avorju mhux maħdum.

Għalhekk, skont ir-Regolament (KE) Nru 338/97, il-Kummissjoni qed tirrakkomanda li, bħala miżura temporanja, mill-1 ta' Lulju 2017, l-Istati Membri ma għandhomx joħroġu ċertifikati ta' riesportazzjoni għall-avorju mhux maħdum, hlief fkażijiet eċċezzjonali meta l-Awtorità Amministrattiva tal-Istat Membru kkonċernat tkun sodisfatta li l-kampjun:

1. jiffirma parti minn skambju ġenwin ta' oġġetti kulturali bejn istituzzjonijiet affidabbli (pereżempju l-mużewijiet);
2. huwa parti minn wirt ta' familja li qed jiċċaqlaq minn post għall-iehor minhabba li dik il-familja qed tiċċaqlaq minn post għall-iehor;
3. qed jiċċaqlaq minn post għall-iehor għal raġunijiet edukattivi, xjentifiċi jew ta' infurzar.

Qed jiġi rakkomandat li, f'kull każ eċċezzjonali bħal dan, l-Awtoritajiet Amministrattivi jsegwu l-linji gwida mogħtija f'dan id-dokument b'rabta mal-kisba ta' evidenza xierqa dwar l-origini legali tal-kampjuni (l-Anness I ta' dan id-dokument), mal-immarkar (l-Anness II) u mal-koordinazzjoni ma' Stati Membri oħrajn u ma' pajjiżi terzi, fejn dan ikun rilevanti (is-sottotaqsimha (iii)).

(ii) Gwida dwar ir-riesportazzjoni tal-avorju maħdum

Għall-kuntrarju tal-avorju mhux maħdum, l-"avorju maħdum" jinkludi hafna tipi ta' kampjuni differenti. Huwa jinkludi kampjuni li ilu jsir il-kummerċ fihom, b'mod legali, għal għexieren ta' snin (pereżempju l-istrumenti mużikali u l-antikittajiet) u mhux ċar jekk sospensjoni shiha tar-riesportazzjoni tat-tali kampjuni jkollhiex impatt tangibbli fuq il-kummerċ illegali internazzjonali fl-avorju. Madankollu, minhabba ż-żieda fir-riesportazzjonijiet tal-avorju maħdum mill-UE f'dawn l-aħħar snin, hemm bżonn li jiżdied l-iskrutinju tal-implimentazzjoni tar-regoli attwali.

F'kull każ, huwa importanti hafna li l-Istati Membri tal-UE jiċċekkjaw sew l-applikazzjonijiet għar-riesportazzjoni tal-avorju maħdum sabiex ikunu żguri li joħroġu d-dokumenti rilevanti biss meta jintlahqu l-kundizzjonijiet tal-liġijiet tal-UE li jggarantixxu li l-avorju jorigina b'mod legali. Sabiex il-kampjuni tal-avorju li ma jissodisfawx il-kundizzjonijiet meħtieġa ma jiġux esportati, qed jiġi rakkomandat li jkun hemm interpretazzjoni stretta tal-kundizzjonijiet għall-hruġ tat-tali ċertifikati ta' riesportazzjoni.

⁽¹⁾ Qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri tal-UE jużaw id-definizzjoni tal-"avorju mhux maħdum" mogħtija fir-Riżoluzzjoni 10.10 (ir-reviżjoni CoP17) tal-Konferenza tas-CITES, li fiha jingħad dan li ġej:

- (a) it-terminu 'avorju mhux maħdum' għandu jinkludi s-snien twal shaħ bil-ponta tal-iljunfanti, illustrati jew le, fi kwalunkwe forma, u l-avorju kollu li ġej mill-iljunfanti li jkun imqatta' biċċiet, illustrat jew le, u li jkun mibdul kif ikun mill-forma oriġinali tiegħu, hlief għall-'avorju maħdum'; u
- (b) it-terminu 'avorju maħdum' għandu jfisser l-avorju li jkun tnaqqax, li jkun ingħata sura jew li jkun ġie pproċessat, kollu kemm hu jew parti minnu, iżda ma għandux jinkludi s-snien twal shaħ bil-ponta, fi kwalunkwe forma, hlief meta l-wiċċ kollu ta' dawn is-snien ikun tnaqqax".

Sabiex jiġu vvalutati l-kundizzjonijiet li bihom jista' jiġi awtorizzat it-tali kummerċ, qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri tal-UE japplikaw il-linji gwida dwar "l-evidenza li turi l-kisba legali" mogħtija fl-Anness I ta' dan id-dokument u dwar "l-immarkar, ir-registrazzjoni u rekwiżiti oħrajn għall-hruġ taċ-ċertifikati" mogħtija fl-Anness II tiegħu.

Huwa importanti ferm li l-applikant li jkun qed japplika għaċ-ċertifikat ta' riesportazzjoni juri li l-kampjuni jkunu nkisbu qabel ma d-dispożizzjonijiet tas-CITES bdew japplikaw għalihom. Jekk l-applikant ma jkunx jista' jipprova dan, ma għandu jinhareġ l-ebda ċertifikat.

Jekk jinhareġ iċ-ċertifikat, dan għandu jinkludi deskrizzjoni ddettaljata biżżejjed tal-kampjun ikkonċernat hekk li jkun jista' jintuza biss għal dan il-kampjun. Barra minn hekk, meta l-leġiżlazzjoni tkun tippermetti dan, l-Istati Membri jistgħu jqisu li jiġbru flimkien l-identitajiet tal-applikant u, fejn ikun possibbli, tax-xerrej, u li jivverifikawhom u jirreġistrawhom (pereżempju billi jzommu kopja tad-dokumenti ta' identifikazzjoni tagħhom).

(iii) Il-koordinazzjoni fl-Istati Membri tal-UE u bejniethom u l-koordinazzjoni ma' pajjiżi terzi

Qed jiġi rakkomandat li, meta l-hruġ tad-dokumenti tas-CITES ikun fidejn l-Awtoritajiet Amministrattivi reġjonali jew lokali tas-CITES, l-Istati Membri jiżguraw li l-awtoritajiet reġjonali jibagħtu rapport lill-Awtorità Amministrattiva ċentrali tas-CITES dwar l-applikazzjonijiet kollha li jkunu tressqu għaċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni jew għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE. Dan jiżgura li l-kisba legali tiġi vverifikata sew b'mod ikkoordinat u li l-applikazzjonijiet jiġu vvalutati b'mod konsistenti. Jista' jingħata appoġġ għal dan billi jinholqu bażijiet tad-dejta nazzjonali fejn ikun jista' jinhazzen it-tagħrif rilevanti.

Meta, għall-finijiet ta' applikazzjoni għal ċertifikat ta' riesportazzjoni, jiġi pprezentat ċertifikat tal-kummerċ fl-UE li jkun inhareġ minn Stat Membru tal-UE bħala prova tal-kisba legali, l-Istat Membru li jkun hareġ dak iċ-ċertifikat tal-kummerċ fl-UE għandu jiġi kkonsultat dwar il-validità tiegħu. Dan għandu japplika għall-applikazzjonijiet kollha għall-avorju, iżda b'mod partikulari fil-każ ta' kampjuni mhux maħdumin.

Barra minn hekk, jista' jkun li jkun hemm iktar restrizzjonijiet jew kontrolli b'rabta mar-riesportazzjoni lejn ċerti pajjiżi jew territorji li jkunu dahħlu miżuri domestiċi iktar stretti b'rabta mal-kummerċ fl-avorju, bħaċ-Ċina kontinentali, ir-Reġjun Amministrattiv Speċjali ta' Hong Kong u l-Istati Uniti tal-Amerka. Qabel ma johroġ ċertifikat ta' riesportazzjoni għall-avorju, l-Istat Membru kkonċernat għandu jgħarraf lill-awtoritajiet tas-CITES tal-pajjiż destinatariju sabiex dak il-pajjiż ikun jista' jivverifika li l-importazzjoni ta' dak il-kampjun tkun konformi mar-regolamenti eżistenti.

4. Gwida dwar l-implimentazzjoni tal-liġijiet tal-UE marbutin mal-kummerċ fl-avorju fl-UE

Qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri tal-UE jsegwu l-linji gwida mogħtija hawn taht, li huma bbażati fuq l-aqwa Prattiki Attwali fihom, biex jivvalutaw l-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-avorju fl-UE, u l-interpretazzjoni tad-dispożizzjonijiet tal-liġijiet tal-UE dwar il-kummerċ fil-"kampjuni maħdumin" tal-avorju fl-UE.

Minn meta ttiehdet id-deċiżjoni tas-CITES li tipprojbixxi l-kummerċ internazzjonali fl-avorju fl-1989, id-domanda għall-avorju fl-Ewropa naqset b'mod konsiderevoli. L-Istati Membri tal-UE ma ġewx identifikati fil-kuntest tas-CITES bħala swieq importanti ta' destinazzjoni għall-avorju li joriġina b'mod illegali. Hafna mill-kummerċ fl-avorju fl-UE jsir fl-antikittajiet tal-avorju. Madankollu, kien hemm xi każijiet ta' kummerċ illegali fil-kampjuni tal-avorju fl-UE. Barra minn hekk, l-Istati Membri differenti jittrattaw b'mod differenti l-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati għall-użu kummerċjali tal-kampjuni tal-avorju fl-UE u jieħdu approċċi differenti għall-kummerċ fil-"kampjuni maħdumin" tal-avorju fl-UE. L-UE għandha r-responsabbiltà tiżgura li l-użu kummerċjali tal-avorju fl-UE jkun ikkontrollat u rregolat b'mod strett skont ir-Risoluzzjoni 10.10 (ir-reviżjoni CoP17) tal-Konferenza tas-CITES u r-Regolament (KE) Nru 338/97. Għalhekk hemm bżonn ta' iktar attenzjoni u ta' iktar kontrolli tal-kummerċ fil-kampjuni tal-avorju fl-UE b'rabta mal-applikazzjonijiet għall-kummerċ fl-avorju fl-UE, kif ukoll biex ikun żgurat li l-kummerċ fil-"kampjuni maħdumin" fl-UE jkun legali.

F'dan il-kuntest, u minhabba s-sistemi differenti li japplikaw f'kull wiehed minn dawn il-każijiet, qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri jsegwu l-linji gwida speċifiċi t'hawn taht għal kull wiehed minn dawn il-każijiet:

- għall-kummerċ fil-kampjuni tal-avorju fl-UE (il-punt (i) t'hawn taht),
- għall-każijiet speċifiċi tal-kummerċ fil-"kampjuni maħdumin" fl-UE (il-punt (ii) t'hawn taht).

(i) Gwida dwar il-kummerċ fil-kampjuni tal-avorju fl-UE

B'mod ġenerali, il-kummerċ fil-kampjuni mniżżlin fl-Anness A huwa pprojbit fl-UE skont l-Artikolu 8(1) tar-Regolament (KE) Nru 338/97. L-Artikolu 8(3) jawtorizza lill-Istati Membri jidderogaw minn din il-projbiżzjoni jekk jintlahqu ċerti kundizzjonijiet (imniżżlin fis-sottoparagrafi (a) sa (h) tiegħu). Madankollu, l-użu tal-verb "tista" fl-Artikolu 8(3) jagħmilha ċara li l-Istati Membri mhumiex obbligati johorġu ċertifikat għall-kummerċ fl-UE meta daww il-kundizzjonijiet jintlahqu (hlief meta dan ikun meħtieġ mod ieħor mil-liġijiet tal-Unjoni, bhal meta jkun qed jiġi applikat il-prinċipju tal-proporzjonalità). Hija u tiddeċiedi jekk toħroġx ċertifikat jew le, l-awtorità għandha tuza s-setgħat diskrezzjonali tagħha kif xieraq.

B'hekk, l-Artikolu 8(3) ma jistax jitqies li jaghti d-dritt għal ċertifikat għall-kummerċ fl-UE għal kull applikant, ukoll meta tintlahaq xi waħda mill-kundizzjonijiet stabbiliti fis-sottoparagrafi (a) sa (h) tiegħu. Barra minn hekk, l-Artikolu 8(3) jaqa' taht il-prinċipju ta' prekawzjoni u għalhekk, kif ġie diskuss hawn fuq, huwa l-applikant li jrid juri li tranżazzjoni hija legittima u li din hija konsistenti mal-għanijiet tar-Regolament (KE) Nru 338/97.

Meta Stat Membru jirċievi applikazzjoni għall-użu kummerċjali tal-avorju fl-UE skont l-Artikolu 8(3), huwa għandu d-dritt, skont il-liġijiet tal-UE, li jirrifjuta li johroġ ċertifikat għal dan, ukoll meta tintlahaq xi waħda mill-kundizzjonijiet stabbiliti fis-sottoparagrafi (a) sa (h) ta' dak l-Artikolu, dejjem jekk dan ir-rifjut ikun kompatibbli mal-prinċipju tal-proporzjonalità (jiġifieri jekk ir-rifjut ikun xieraq biex jitharsu l-ispeċijiet tal-flora u tal-fawna selvaġġi jew biex tkun iggarantita l-konservazzjoni tagħhom, u r-rifjut ma jkunx imur lil hinn minn dak li hu mehtieg biex jintlahaq dak l-għan). Il-Kummissjoni u l-Grupp ta' Esperti tal-Awtoritajiet Amministrattivi Kompetenti tas-CITES huma tal-fehma li dan se jkun il-każ meta l-applikant ma jkunx wera b'mod konkluziv li tranżazzjoni tkun legittima u li din tkun konsistenti mal-għanijiet tar-Regolament (KE) Nru 338/97.

L-Istati Membri għandhom ir-responsabbiltà jevitaw li johorġu ċertifikati li jistgħu jiffaċilitaw l-attivitàjiet illegali u għalhekk għandhom jitrattaw dawk l-applikazzjonijiet għall-kummerċ fl-UE b'mod li jnaqqas kemm jista' jkun dan ir-riskju. Qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri jiżguraw l-ikbar skrutinju possibbli huma u jitrattaw l-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE, u li huma jinterpretaw b'mod strett il-kundizzjonijiet għall-ħruġ tat-tali ċertifikati, b'mod speċjali għall-avorju mhux maħdum.

Għal dan il-għan, qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri tal-UE japplikaw il-linji gwida dwar "l-evidenza li turi l-kisba legali" mogħtija fl-Anness I ta' dan id-dokument u dwar "l-immarkar, ir-reġistrazzjoni u rekwiżiti oħrajn għall-ħruġ taċ-ċertifikati" mogħtija fl-Anness II tiegħu.

Aspett ewlieni tal-Artikolu 8(3)(a) (jiġifieri tal-kampjuni li "kienu nkisbu jew iddahhlu fil-Komunità qabel ma d-dispożizzjonijiet dwar l-ispeċi elenkati fl-Appendiċi I tal-Konvenzjoni jew fl-Anness C1 tar-Regolament [tal-Kunsill] (KEE) Nru 3626/82 [(2)] jew fl-Anness A, kienu saru applikabbli għall-kampjuni"), huwa li applikant li japplika għal ċertifikat tal-kummerċ fl-UE jrid juri li l-kampjuni jkunu nkisbu jew iddahhlu fl-UE qabel it-18 ta' Jannar 1990 fil-każ tal-iljunfanti Afrikani u qabel l-1 ta' Lulju 1975 fil-każ tal-iljunfanti Azjatiċi. Jekk l-applikant ma jkunx jista' jagħti prova ta' dan, ma għandu jinhareġ l-ebda ċertifikat.

Jekk jinhareġ iċ-ċertifikat, dan għandu jinkludi deskrizzjoni ddettaljata biżżejjed tal-kampjun ikkonċernat hekk li jkun ċar li iċ-ċertifikat jista' jintuza biss għal dan il-kampjun. Dan huwa importanti b'mod speċjali fil-każ tal-avorju mhux maħdum li s-soltu jkollu inqas karatteristiċi li jiddistingwuh minn kampjuni oħrajn. Barra minn hekk, meta l-leġiżlazzjoni tkun tippermetti dan⁽¹⁾, l-Istati Membri jistgħu jqisu li jiġbru flimkien l-identitajiet tal-applikant u tax-xerrej, u li jivverifikawhom u jirreġistrawhom (pereżempju billi jzommu kopja tad-dokumenti ta' identifikazzjoni tagħhom). Tista' tiġi stabbilita wkoll kundizzjoni speċifika għall-kummerċ fl-avorju mhux maħdum fl-UE li tobligha lill-bejgieh jgħarraf lill-awtoritajiet bl-identità tax-xerrej.

Meta jsiru applikazzjonijiet għall-kummerċ fl-avorju fl-UE skont l-Artikolu 8(3)(c), l-Istati Membri għandhom jiftakru li, minhabba li l-avorju (bhala oġġett personali, b'mod partikulari bhala trofew tal-kaċċa) jista' jiġi importat biss għal raġunijiet mhux kummerċjali, sidien dan l-avorju ma għandhom l-ebda possibbiltà jingħataw ċertifikat għal raġunijiet kummerċjali fl-Unjoni skont l-Artikolu 8(3)(c).

(ii) **Gwida speċifika dwar il-kummerċ fil-"kampjuni maħdumin" tal-avorju fl-UE**

Ir-Regolament tal-UE jinkludi dispożizzjonijiet speċifiċi li jirregolaw il-kummerċ fil-"kampjuni maħduma li nkisbu aktar minn 50 sena qabel" fl-UE, li huma ddefiniti fl-Artikolu 2(w) tar-Regolament (KE) Nru 338/97 bhala "kampjuni li kienu nbidlu sostanzjalment mill-istat naturali tagħhom f'gjojelli, tiżjin, arti, utilità, jew strumenti mużikali, aktar minn 50 sena qabel id-dhul fis-sehh ta' dan ir-Regolament", jiġifieri qabel it-3 ta' Marzu 1947, "u li kienu, għas-sodisfazzjon tal-awtorità tal-amministrazzjoni tal-Istat Membru ikkonċernat, akkwistati b'dawk il-kundizzjonijiet. Kampjuni bhal dawn għandhom ikunu meqjusa bhala maħduma biss jekk ikun ċar li kienu f'wahda mill-kategoriji msemmija qabel u li ma jenhtigux aktar tqattigh, xogħol jew manifattura biex iwettqu l-iskop tagħhom". Ta' spiss il-"kampjuni maħdumin" kif iddefiniti fir-Regolamenti tal-UE dwar il-kummerċ fl-organizmi selvaġġi jissejhu wkoll "antikitajiet". Madankollu, ta' min jinnota li l-antikitajiet li jkunu nkisbu qabel l-1947 iżda li jkun għadhom ma nbidlux b'mod sostanzjali mill-istat naturali tagħhom ma jikkwalifikawx bhala "kampjuni maħdumin" skont ir-Regolament (KE) Nru 338/97.

⁽¹⁾ B'mod speċjali l-liġijiet dwar il-protezzjoni tad-dejta personali.

L-użu kummerċjali tal-“kampjuni maħdumin” fl-UE huwa rregolat bl-Artikolu 8(3)(b) tar-Regolament (KE) Nru 338/97 u bl-Artikolu 62(3) tar-Regolament tal-Kummissjoni (KE) Nru 865/2006. Jekk kampjun ikun jissodisfa l-kundizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 2(w) tar-Regolament (KE) Nru 338/97 biex jitqies bhala kampjun maħdum, ma jkollu bżonn l-ebda ċertifikat biex jintuża b'mod kummerċjali fl-UE.

Sabiex ikun żgurat li l-Istati Membri tal-UE jinterpretaw id-definizzjoni tal-“kampjuni maħdumin” bl-istess mod, il-Kummissjoni Ewropea żviluppat linji gwida interni dwar dan flimkien magħhom ⁽¹⁾. Dawn il-linji gwida, li mhumiex speċifiċi għall-avorju, jkopru aspetti bhall-provi aċċettabbli li l-kampjun inkiseb qabel it-3 ta' Marzu 1947, l-eżempji tipiċi ta' kampjuni li jidhlu fid-definizzjoni ta' kampjuni “li kienu nbidlu sostanzjalment mill-istat naturali tagħhom” u li jidhlu fil-kategoriji tal-“gojjelli”, tat-“tizjin”, eċċ., u r-restawr tal-kampjuni u l-ħdim tagħhom mill-ġdid.

B'mod ġenerali, qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri jinterpretaw id-definizzjoni tal-kampjuni maħdumin b'mod strett, skont il-passi li ġejjin:

- l-ewwel nett, sid kampjun li jkun jixtieq ibiegħu għandu juri li dan il-kampjun inkiseb “50 sena qabel id-dhul fis-sehh [ta]r-Regolament [tal-Kunsill (KE) Nru 338/97]”, jiġifieri qabel it-3 ta' Marzu 1947,
- it-tieni nett, il-fatt li sinna twila tal-avorju bil-ponta tkun sempliciment immuntata fuq plakka, tarka jew xi tip ta' bazi ohra minghajr ma tkun inbidlet b'xi mod iehor mill-istat naturali tagħha ma għandux ikun biżżejjed biex dak il-prodott jitqies bhala “kampjun maħdum” skont l-Artikolu 2(w) tar-Regolament (KE) Nru 338/97,
- it-tielet nett, irid jitqies ukoll bir-reqqa u b'mod strett ir-reqwiżit mogħti fl-Artikolu 2(w) li l-kampjuni jridu jkunu nbidlu “f'gojjelli, tizjin, arti, utilità, jew strumenti muzikali”, billi, minn xi każijiet li kien hemm dan l-aħhar, jidher li n-natura artistika tal-bidla (bħat-tinqix, l-inċiżjoni, l-inseriment jew it-twahħil sinifikanti ta' oġġetti artistici jew ta' utilità, eċċ.) ma kinitx ċara, u b'hekk ma ntlahqux il-kundizzjonijiet tal-Artikolu 2(w),
- għal aktar gwida dwar l-interpretazzjoni tat-terminu “kampjuni maħdumin” għandu jiġi kkonsultat id-dokument ta' gwida li l-Kummissjoni Ewropea harġet dwar dan.

Barra minn hekk, minkejja li m'hemmx bżonn ta' ċertifikati tal-kummerċ fl-UE għan-negozju kummerċjali fil-“kampjuni maħdumin” fl-UE, qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri jimmonitorjaw is-swieq domestiċi tagħhom tal-antikitajiet tal-avorju, fosthom li jwettqu verifiki regolari biex jaraw jekk in-negozjanti għandhomx provi tal-età u/jew tal-orijini tal-antikitajiet tal-avorju li jkollhom għall-bejgħ, u li huma jqisu li jdahhlu l-obbligu li n-negozjanti jiddikjaraw l-età u l-orijini tal-antikitajiet tal-avorju li jkollhom għall-bejgħ kemm fuq is-siti web tagħhom kif ukoll fil-gabbani jew fil-hwienet tagħhom.

Fl-aħhar nett, ta' min jinnota li, għar-riesportazzjoni tal-“kampjuni maħdumin” mill-UE, hemm bżonn jinhareg ċertifikat ta' riesportazzjoni skont l-Artikolu 5(6)(i) tar-Regolament (KE) Nru 338/97. Qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri jużaw il-linji gwida mogħtija fit-taqsimha 3(ii) huma u jivvalutaw l-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni għat-tali kampjuni.

⁽¹⁾ Ara C(2017) 3108.

ANNEX I

L-evidenza li turi l-kisba legali*Kunsiderazzjonijiet ġenerali*

Kemm għaċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni u kemm għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE, huwa l-applikant li għandu r-responsabbiltà juri, b'mod li jissodisfa lill-awtorità tas-CITES fl-Istat Membru tal-UE kkonċernat, li ntlahqu l-kundizzjonijiet għall-hruġ tad-dokumenti u, b'mod speċjali, li l-kampjuni tal-avorju nkisbu b'mod legali ⁽¹⁾.

Billi l-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni jew għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE jistgħu jvarjaw b'mod sinifikanti bejniethom (f'termini taċ-ċirkustanzi li bihom inkiseb oriġinarjament l-avorju, tal-kwantitajiet li għandhom jiġu riesportati jew li għandhom jiġu nnegożjati u tal-oriġini u l-etajiet tal-kampjuni ddikjarati), b'mod ġenerali l-Istati Membri se jkollhom jivvalutaw il-provi li jibgħat l-applikant fuq il-bażi ta' każ b'każ.

Filwaqt li huwa ċar li dejjem irid jintwera li l-avorju jkun inkiseb b'mod legali, l-Istati Membri għandhom iqisu li jsewju approċċ ibbażat fuq ir-riskji huma u jivvalutaw l-applikazzjonijiet għar-riesportazzjoni tal-avorju jew għall-kummerċ fih fl-UE. It-tranzazzjonijiet jistgħu jwasslu għal diversi tipi ta' skrutinju skont il-kwantità ta' avorju li tkun se tiġi riesportata jew innegożjata, il-forma tal-avorju (jiġifieri jekk dan ikunx maħdum, mhux maħdum jew fil-forma ta' antikità), iċ-ċirkustanzi li bihom ikun inkiseb oriġinarjament l-avorju (pereżempju bhala parti minn tranżazzjoni kummerċjali jew bhala rigal jew wirt), u d-data meta l-avorju jkun inkiseb oriġinarjament. L-Istati Membri se jkollhom jużaw il-ġudizzju tagħhom huma u jistabbilixxu, abbażi tan-natura tat-tranzazzjoni, it-tip u l-ammont ta' provi li hemm bżonn biex tiġi appoġġata l-applikazzjoni.

L-Istati Membri għandhom iwettqu skrutinju akbar tat-tranzazzjonijiet tal-kummerċ fl-avorju mhux maħdum fl-UE, pereżempju fil-każ ta' applikazzjonijiet għas-sniien twal bil-ponta mhux maħdumin jew għal biċċiet kbar tal-avorju mhux maħdumin, b'mod partikulari meta l-applikazzjoni tkun għal iktar minn sinna twila shiha wahda bil-ponta jew għal iktar minn kampjun wiehed. L-Istati Membri jistgħu jqisu wkoll li japplikaw skrutinju akbar għall-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE għall-avorju mhux maħdum li jkun inkiseb f'data aktar riċenti jew li jkun inkiseb bhala parti minn tranżazzjoni kummerċjali (u mhux bhala rigal jew wirt).

Ta' min jinnota li t-tip ta' prova tal-oriġini legali tal-kampjun se tkun tiddependi fuq il-mod kif dan ikun inkiseb. Pereżempju:

- jekk l-applikant ikun importa l-kampjun tal-avorju hu stess qabel ma dahlet fis-sehħ il-Konvenzjoni, huwa jista' jintalab jipprova li huwa kien jgħix jew jaħdem fil-pajjiż tal-esportazzjoni. Rittratti antiki, kuntratti, siltiet miċ-ċertifikat tat-twelid, siltiet mir-reġistru tal-popolazzjoni jew sqarrija tal-applikant innifsu jew ta' membri oħrajn tal-familja tiegħu kollha jistgħu jiġu aċċettati bhala prova li dan kien jgħix barra mill-pajjiż. L-applikant irid jipprova wkoll li l-kampjun tal-avorju nkiseb b'mod legali jew li dan ġie importat b'mod legali fl-UE (ara t-taqsimha msejha "Tip ta' provi" hawn taht),
- jekk il-kampjun tal-avorju jkun inxtara fl-UE, l-applikant irid juri li dan inkiseb b'mod legali jew li dan jissodisfa r-rekwiziti tal-kampjuni maħdumin ta' qabel l-1947 (ara t-taqsimha msejha "Tip ta' provi" hawn taht).

Tip ta' provi

Għall-applikazzjonijiet għaċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni u għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE, b'mod ġenerali għandhom jiġu ppreferuti l-provi li ġejjin:

- il-permess originali tal-importazzjoni tas-CITES li jkun inhareġ lill-applikant u li jkun ġie approvat mill-awtoritajiet doganali jew id-dokumenti originali tal-importazzjoni (pereżempju d-dokumenti doganali). Id-dokumenti għandhom jiġu vverifikati mat-tagħrif imdahhal fil-bażijiet tad-dejta rilevanti, fejn dan ikun possibbli, pereżempju fil-bażijiet tad-dejta tal-awtoritajiet doganali nazzjonali u fil-bażijiet tad-dejta tal-permessi tas-CITES maħruġin,
- iċ-ċertifikat tal-kummerċ fl-UE. F'dan il-każ, għandu jiġi kkonsultat l-Istat Membru tal-UE li jkun hareġ iċ-ċertifikat biex tiġi vverifikata l-validità taċ-ċertifikat ikkonċernat. Meta t-tagħrif fuq iċ-ċertifikat tal-kummerċ fl-UE ma jkunx ċar, jew jekk ikun hemm dubji jew thassib dwar il-validità taċ-ċertifikat jew dwar il-legalità tal-avorju, l-applikant u/jew l-awtorità li tkun harġet iċ-ċertifikat għandhom jintalbu jipprovdu iktar tagħrif dwar dan. Jista' jintalab iktar tagħrif, pereżempju, jekk fuq iċ-ċertifikat ma jkunx hemm tagħrif dwar il-marki tal-identifikazzjoni tal-kampjun (pereżempju rittratti, deskrizzjonijiet iddettaljati u tagħrif dwar il-piż tas-sniien twal bil-ponta u dwar kemm dawn huma twal), jew jekk dan it-tagħrif ikun għadda hafna żmien minn fuqu. L-Istati Membri jistgħu jitolbu kull tip ta' prova li tagħti iktar dettalji dwar il-kampjun u dwar l-istorja tiegħu li ma jkunux diġà mnizzlin fiċ-ċertifikat tal-kummerċ fl-UE. Tista' tintalab ukoll riċevuta jew jista' jintalab l-att ta' trasferiment, b'mod speċjali jekk iċ-ċertifikat ikun marbut ma' tranżazzjoni partikulari, biex jintwera li s-sid attwali kiseb il-kampjun direttament mingħand id-detentur taċ-ċertifikat,

⁽¹⁾ Ara l-Artikolu 5(3) u (6) tar-Regolament (KE) Nru 338/97 għaċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni u l-Artikolu 8(3) tar-Regolament (KE) Nru 338/97, flimkien mal-Artikolu 59 tar-Regolament (KE) Nru 865/2006, għaċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE.

- ir-riżultati ta' analiżi tar-radjokarbonju jew tal-isotopi biex tiġi stabbilita l-età (u l-orijini) tal-kampjun ⁽¹⁾, filwaqt li jitqies li l-fatt li tiġi stabbilita l-età minnu nnifsu mhux biżżejjed biex juri li l-kampjun inkiseb b'mod legali,
- perizja li tiegħu l-forma tal-istabbiliment tal-età minn espert indipendenti rrikonoxxut, pereżempju xi hadd affiljat ma' università jew ma' istitut tar-riċerka, konsulent tal-qorti jew konsulent approvat permezz ta' proċess ġudizzjarju jew espert approvat jew irrikonoxxut ⁽²⁾. Il-perizji jistgħu jitqiesu bhala provi sodisfaċenti kemm għall-avorju maħdum u kemm għal dak mhux maħdum (pereżempju meta ma tkunx tista' tintuża l-analiżi forensika). Għall-antikittajiet tal-avorju maħdum, l-età tista' tiġi stabbilita skont l-istil tat-tinqix u t-tekniki tax-xogħol artigjanali użati.

Meta ma jkunux disponibbli l-provi deskritti hawn fuq, l-applikanti għandhom jintalbu jipprezentaw kombinament ta' tipi ta' provi oħrajn biex juri l-kisba legali (ara t-tipi ta' provi oħrajn mogħtija hawn taht). L-Istati Membri għandhom jitolbu lill-applikant jibgħat it-tipi kollha ta' provi differenti li jkun jista' jibgħat biex isostni l-applikazzjoni tiegħu. Kif intqal hawn fuq fit-taqsimha "Kunsiderazzjonijiet ġenerali", it-tip u l-ammont ta' provi li se jikkostitwixxu prova sodisfaċenti tal-kisba se jkun jiddependu fuq in-natura tal-applikazzjoni u r-riskji assoċjati magħha. Meta ssir applikazzjoni għal ċertifikat tal-kummerċ fl-UE għal kwantitajiet kummerċjali tal-avorju mhux maħdum, l-Istati Membri għandhom iqisu li jaċċettaw biss il-provi mnizzlin fl-ewwel tliet punti t'hawn fuq.

It-tipi ta' provi oħrajn li jistgħu jikkostitwixxu prova sodisfaċenti tal-kisba legali jinkludu dawn li ġejjin (u preferibbilment kombinament tagħhom):

- il-permess oriġinali tal-esportazzjoni tas-CITES mahruġ mill-pajjiż tal-esportazzjoni jew id-dokument oriġinali tal-esportazzjoni (pereżempju d-dokument doganali). Id-dokumenti għandhom jiġu vverifikati mat-tagħrif imdahhal fil-bażijiet tad-dejta rilevanti, fejn dan ikun possibbli;
- għall-"kampjuni maħdumin" li jkun fihom l-avorju, dokument mahruġ minn espert approvat jew irrikonoxxut;
- riċevuta jew fattura, l-att ta' donazzjoni jew id-dokumenti tal-wirt, bhal pereżempju testament;
- ritratti antiki tal-kampjun tal-avorju (li jkun fihom data jew persuna li tingharaf jew li jkun tteħdu fil-post tal-orijini), permess antik tal-kaċċa (jew dokumenti oħrajn marbutin mal-kaċċa), dokumenti tal-assigurazzjoni, ittri jew dokumenti pubbliċi antiki (bhal artikli tal-gazzetti jew rapporti jew pubblikazzjonijiet oriġinali oħrajn li jagħtu prova tal-orijini tal-kampjuni);
- provi ancillari oħrajn li jappoġġaw l-ispejja tal-kisba legali bhal provi tas-servizzi tax-xogħol tal-persuna li kisbet il-kampjun (pereżempju fl-Afrika) jew kopji tat-timbri fuq il-passaport;
- stqarrija jew affidavit min-naħa ta' xi xhud jew stqarrija ffirmata min-naħa tas-sid. L-Istati Membri jistgħu jqisu li jitolbu lill-applikant jipprovi affidavit biex jappoġġa ċ-ċertifikat mahruġ, li fih jistqarr li huwa jaf bil-konsegwenzi ta' stqarrija falza. Ma' stqarrija jew affidavit min-naħa ta' xi xhud xorta wahda għandhom jingħataw provi oħrajn bhal, pereżempju, ritratti jew riċevuti jew fatturi;
- għall-kampjuni maħdumin jew l-istrumenti mużikali mmanifatturati fl-UE, konferma mingħand il-manifattur jew mingħand espert li l-istrument ġie prodott fit-territorju ta' Stat Membru tal-UE qabel id-data tal-elenkar rilevanti fil-lista tas-CITES.

Meta, fid-dawl tal-provi li jibgħat l-applikant b'rabta ma' applikazzjoni għal ċertifikat tal-kummerċ fl-UE jew ma' applikazzjoni għal ċertifikat ta' riesportazzjoni, ikun għad hemm dubbi dwar il-kisba legali tal-avorju kkonċernat, l-Istati Membri għandhom iqisu li jikkonsultaw ma' espert indipendenti jew li jitolbu li ssir analiżi forensika biex tiġi vverifikata l-età tal-kampjun, u l-applikant għandu jhallas l-ispejjeż marbutin ma' dan.

⁽¹⁾ Il-Linji Gwida tal-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità (l-UNODC) dwar il-metodi u l-proċeduri għat-teħid tal-kampjuni tal-avorju u għall-analiżi tal-avorju fil-laboratorju jagħtu harsa ġenerali lejn l-għażliet tat-testijiet fil-laboratorju disponibbli u jipprovdur linji gwida dwar it-teħid tal-kampjuni għat-testijiet, fosthom lista tat-tagħmir u tal-materjal meħtieġa għat-teħid tal-kampjuni tal-avorju (ara d-dokument tal-UNODC tal-2014 imsejjaħ "Guidelines on Methods and Procedures for Ivory Sampling and Laboratory Analysis" mahruġ min-Nazzjonijiet Uniti fi New York, li jinsab fl-indirizz li ġej: https://www.unodc.org/documents/Wildlife/Guidelines_Ivory.pdf u b'mod speċjali t-taqsimha 14.2.2 tiegħu msejjaħ "Isotopes" (mill-paġna 30 'il quddiem u l-paġna 46)). Ara wkoll is-sit web li ġej: www.ivoryid.org.

⁽²⁾ Wieħed għandu jqis bir-reqqa l-fatt li jekk jintużaw il-perizji magħmulin mill-irkantaturi, dan jista' jwassal għal kunflitti potenzjali ta' interess.

ANNEX II

L-immarkar, ir-reġistrazzjoni u rekwiżiti oħrajn għall-hruġ taċ-ċertifikati

Skont il-liġijiet tal-UE, mhux obligatorju li l-prodotti tal-avorju jiġu mmarkati b'mod permanenti qabel ma jinhareġ ċertifikat tal-kummerċ fl-UE, iżda l-Istati Membri diġà jagħmlu dan. Barra minn hekk, għal ċerti prodotti tal-avorju, l-Istati Membri tal-UE jistgħu johorġu l-permessi tal-importazzjoni u ċ-ċertifikati ta' riesportazzjoni biss jekk dawn ikunu mmarkati (ara l-Artikoli 64(1)(d) u 65(1) tar-Regolament (KE) Nru 865/2006), u r-Riżoluzzjoni 10.10 (ir-reviżjoni CoP17) tal-Konferenza tas-CITES ukoll thegġeġ li "s-snien twal shah bil-ponta ta' kull daqs u l-avorju li jkun imqatta' f'biċċiet li jkunu twal 20 ċentimetru jew iktar u li jkunu jiżnu kilogramma jew iżjed" jiġu mmarkati.

F'dan il-kuntest, qed jiġi rakkomandat li l-Istati Membri jqisu li jimmarkaw b'mod permanenti (i) is-snien twal shah bil-ponta ta' kull daqs u (ii) l-avorju li jkun imqatta' f'biċċiet li jkunu twal 20 ċentimetru jew iktar u li jkunu jiżnu kilogramma jew iżjed. L-immarkar jippermetti li ċertifikat jintrabat mal-kampjuni tal-avorju kkonċernati u jtejjeb it-traċċabbiltà tas-sistema.

Qed jiġi rakkomandat li dan l-immarkar isir skont ir-Riżoluzzjoni 10.10 (ir-reviżjoni CoP17) tal-Konferenza tas-CITES, jiġifieri kif ġej: "is-snien twal shah bil-ponta ta' kull daqs u l-avorju li jkun imqatta' f'biċċiet li jkunu twal 20 ċentimetru jew iktar u li jkunu jiżnu kilogramma jew iżjed għandhom jiġu mmarkati permezz ta' martell tal-istim li bih jittaqqbu toqob fis-shun, linka li ma tithassarx jew xi tip ta' mmarkar permanenti ieħor, billi tintuża l-formola li ġejja: il-kodiċi tal-pajjiż tal-orġini tal-ISO magħmul minn żewġ ittri, l-aħħar żewġ ċifri tas-sena/in-numru tas-serje għas-sena/il-piż f'kilogrammi (pereżempju KE 00/127/14). Huwa rrikonoxxut li l-Partijiet għandhom sistemi differenti tal-immarkar u jistgħu japplikaw prattiki differenti biex jispeċifikaw in-numru tas-serje u s-sena (li tista' tkun, pereżempju, is-sena tar-reġistrazzjoni jew tal-irkupru), iżda li s-sistemi kollha jridu jwasslu biex kull biċċa avorju mmarkata jkollha numru uniku. Fil-każ tas-snien twal shah bil-ponta, dan in-numru għandu jiġi mmarkat fil-parti tal-'marka tax-xoffa' u għandu jiġi mmarkat b'sinjal ikkulurit."

Fir-Riżoluzzjoni jingħad li l-marka għandha tindika l-pajjiż tal-orġini, iżda jekk dan il-pajjiż ma jkunx magħruf meta Stat Membru tal-UE jagħmel din il-marka, għandu jingħata l-kodiċi tal-ISO tal-pajjiż li jkun qed jagħmel il-marka. L-Istati Membri jistgħu jqisu li jkun xieraq li jobbligaw lid-detentur tal-avorju jew lil sid l-avorju jkopri l-ispejjeż tal-immarkar permanenti.

Ladarba l-kampjun ikun ġie mmarkat b'mod permanenti, il-kodiċi għandu jiddaħhal f'bażi tad-dejta elettronika sabiex jithaffu l-verifiki fil-ġejjieni, flimkien man-numru taċ-ċertifikat u mat-tagħrif rilevanti kollu dwaru, bħat-tul, il-piż u l-istatus ta' qabel il-Konvenzjoni tiegħu. Fejn dan ikun possibbli, it-tagħrif għandu jiġi rreġistrat fil-livell nazzjonali. Jekk it-tagħrif jiġi rreġistrat fil-livell lokali jew reġjonali, għandu jkun hemm mekkaniżmu biex it-tagħrif jinqasam mal-awtorità ċentrali (nazzjonali) tas-CITES jew biex din l-awtorità tissorvelja dan it-tagħrif. Qed jingħata parir ukoll biex, wara li jiġu mmarkati, il-kampjuni jiġu ddokumentati permezz tar-ritratti, u dawn ir-ritratti jinżammu flimkien mar-rekords tal-kampjuni.

L-Istati Membri rrapportaw li ltaqgħu ma' xi problemi biex jivverifikaw il-validità taċ-ċertifikati tal-kummerċ fl-UE u b'hekk kellhom diffikultà biex jikkonfermaw l-identità tal-kampjun ikkonċernat (għas-snien twal bil-ponta mhux maħdumin). Sabiex jittrattaw dawn il-kwistjonijiet, l-Istati Membri qed jingħataw parir li jsegwu dan li ġej:

- li jeżiġu ritratti tal-kampjuni tal-avorju (b'mod speċjali tas-snien twal shah bil-ponta mhux maħdumin) u, fejn is-sistemi nazzjonali jhalluom jagħmlu dan, li jiżguraw li r-ritratti jkunu mwahħlin fuq iċ-ċertifikat tal-kummerċ fl-UE kkonċernat jew mehmużin miegħu. Ir-ritratti għandhom jiġu skenjati u jinżammu mar-rekords taċ-ċertifikat mahruġ. Il-karatteristiċi li jistgħu jiġu ddokumentati (u li jistgħu jgħinu biex il-kampjun jiġi identifikat) jinkludu l-lewn, il-qasmiet u dannu ieħor karatteristiku; it-tundjatura tas-sinna twila bil-ponta; u l-baži (pereżempju jekk tkunx maqtugħa dritta jew le). Ikun utli li jingħataw ritratti tas-sinna twila bil-ponta kollha u tal-baži. Jekk is-sinna twila bil-ponta jkun fiha incizjoni, għandu jintbagħat ukoll ritratt li juri d-dettalji tal-incizjoni u l-pożizzjoni tagħha fuq is-sinna. Ir-ritratti tal-avorju li għalih ikun inhareġ ċertifikat huma importanti b'mod speċjali meta l-avorju ma jkunx ġie mmarkat,
- li, fuq iċ-ċertifikat, jinkludu dettalji dwar kif tkeġlu l-piż u t-tul tal-kampjun tal-avorju, kif ukoll iċ-ċirkonferenza tal-baži. It-tagħrif rilevanti dwar il-piż jinkludi meta ġie stabbilit il-piż (il-kampjun intiżen meta nħareġ iċ-ċertifikat jew intuża tagħrif antik dwar il-piż?) u dwar jekk il-piż jinkludix kwalunkwe oġġett mehmuż mas-sinna twila

bil-ponta (bhal ghata fuq il-baži jew oġġett mehmuz mas-sinna biex din titwahhal mal-hajt), li seta' tnehha meta l-kampjun intiżen wara. It-tagħrif rilevanti dwar it-tul jinkludi jekk it-tul speċifikat huwiex it-tul ta' barra jew ta' ġewwa, u jekk dan huwiex mill-ponta sal-baži (jew huwiex xi kejl iehor),

- li jirreġistraw kemm l-ghadd ta' kampjuni kkonċernati u kemm il-kwantità tagħhom f'piż (f'kilogrammi) (minhabba li d-daqs tal-kampjuni jvarja b'mod konsiderevoli).
-